

POSTANOWIENIE

23 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 23 sierpnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. D. i A. D.

przeciwko Bank S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na skutek skargi kasacyjnej Bank S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 15 grudnia 2022 r., V ACa 647/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Bank S.A. w W. łącznie na rzecz J. D. i A. D. 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 kwietnia 2022 r., I C 447/20, Sąd Okręgowy w Elblągu uwzględnił powództwo kredytobiorców i pozbawił wykonalności akt notarialny z 21 lipca 2017 r., w którym kredytobiorcy poddali się egzekucji na rzecz pozwanego banku do sumy 185 000 franków szwajcarskich (CHF) na wypadek niedokonania spłaty zadłużenia na warunkach i w terminie ustalonym w ugodzie stron z 21 lipca 2017 r.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego banku.

Sąd drugiej instancji ustalił, że strony 7 listopada 2007 r. zawarły umowę kredytu hipotecznego na sumę 114 296,23 CHF. Kredyt miał być spłacany w złotych przez pobranie z rachunku kredytobiorców sumy w złotych stanowiącej równowartość raty kredytu wyrażonej w CHF, przeliczonej według kursu sprzedaży CHF z aktualnej tabeli banku.

Sąd odwoławczy uznał, że postanowienia umowy odnoszące się do przeliczenia dokonywanych w złotych spłat rat kredytowo-odsetkowych na CHF na podstawie art. 385¹ § 2 k.c. nie wiążą stron. Sąd ten uznał, że kredyt został udzielony w złotych, a wyrażenie go we frankach szwajcarskich służyło jedynie przeliczaniu spłat w złotych na poczet zadłużenia wyrażonego w CHF, a konsekwencją braku w umowie przelicznika walutowego jest nieważność umowy.

Pozwany bank zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną i wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania ze względu na wystąpienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych:

1) czy art. 385¹ i nast. k.c. stanowią *lex specialis* wobec przepisów o nieważności czynności prawnych tj. art. 58 k.c., a innymi słowy, czy w przypadku, gdy postanowienie umowne jest jednocześnie abuzywne w rozumieniu art. 385¹ k.c. i nieważne ze względu na inny przepis prawa, to ważność umowy należy ocenić w świetle art. 58 § 3 k.c., czy też dokonać oceny ważności tylko pod kątem abuzywności i wyłącznie na tej podstawie ocenić ważność umowy i konsekwencje prawne dla przedsiębiorcy;

2) czy o walucie wierzytelności z tytułu umowy kredytu denominowanego w walucie obcej decyduje waluta wskazana w treści umowy jako waluta kredytu, czy waluta, w jakiej zgodnie z umową kredyt jest spłacany, oraz czy umowa kredytu denominowanego, wypłaconego w części bezpośrednio w walucie obcej, jest umową kredytu złotowego czy walutowego;

3) czy przy ocenie przesłanki rażącego naruszenia interesów konsumenta abuzywnym spornym postanowieniem umowy, już wykonanej w części zależnej od spornego postanowienia, należy ustalić, o ile korzystniej kształtowałaby

się sytuacja konsumenta, gdyby kwestionowane postanowienie nie zostało w umowie zastrzeżone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skutkiem podniesienia zagadnienia prawnego może być przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko pod warunkiem, że przynajmniej jedno z możliwych rozwiązań zagadnienia prowadzi do zasadności skargi kasacyjnej. Nie można przyjąć skargi do rozpoznania, jeżeli podlegałaby ona oddaleniu niezależnie od odpowiedzi na postawione w zagadnieniu pytanie prawne.

Uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, do rangi zasady prawnej podniesiono tezy, że:

1) w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów;

2) w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Powyższe tezy, wiążąc w niniejszej sprawie (art. 88 u.s.n.), uniemożliwiają przyjęcie skargi kasacyjnej w oparciu o podstawy przyjęcia do rozpoznania dotyczące możliwości stosowania kursu walutowego innego niż ustalony umową kurs ogłaszany przez pozwanych bank, a kolejny punkt uchwały wyklucza trwanie stosunku prawnego po usunięciu z treści umowy źródła kursu walutowego.

W celu uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący musiałby zakwestionować tezę Sądu drugiej instancji o nieuczciwym charakterze przeliczników walutowych ustanowionych w umowie lub zakwalifikowaniu umowy jako umowy kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej. Pkt 2 wniosku o przyjęcie skargi zmierza do wykazania, że strony w istocie zawarły umowę kredytu walutowego, której nie dotyczą tezy uchwały SN z 25 kwietnia 2024 r.

W świetle streszczenia umowy w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji, zaakceptowanego przez Sąd odwoławczy, strony zawarły umowę kredytu

denominowanego, czyli wyrażonego w walucie obcej i mającej zostać wykonaną w złotych. Okoliczność, że – jak sugeruje skarżący w pkt 2 wniosku o przyjęcie skargi – kredyt częściowo został wypłacony we frankach, nie zmienia treści umowy. Wypłata w innej walucie niż przewidziana umową może być skutkiem zgody odbiorcy świadczenia na odstępstwo od zapisów umowy lub stanowić nienależyte wykonanie zobowiązania, mogące skutkować odpowiedzialnością odszkodowawczą w razie wykazania szkody (art. 471 k.c.). Jednak zgoda na wypłacenie kredytu w walucie obcej nie zmienia charakteru kredytu z denominowanego do waluty obcej na walutowy. Dopiero zmiana sposobu spłaty kredytu na spłatę w walucie wyrażenia sumy kredytu, zamiast spłaty w złotych, zmieniałaby umowę na umowę kredytu walutowego. Ponieważ nie jest możliwe zakwalifikowanie umowy stron jako umowy kredytu walutowego, pkt 2 wniosku nie uzasadnia przyjęcia skargi do rozpoznania.

Pozostałe zagadnienia prawne (pkt 1 i 3 wniosku) zmierzają do wykazania, że umowa może być ważna. W świetle uchwały z 25 kwietnia 2024 r., niezależnie od odpowiedzi na pytania zawarte w tych zagadnieniach, uznanie za niedozwolone przeliczania spłat w złotych na CHF kursem ogłaszającym przez drugą stronę umowy przesądza o nieważności umowy w całości, a teza Sądu drugiej instancji o abuzywności takiego przelicznika walutowego nie została objęta wnioskiem o przyjęcie skargi.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. powodom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ms]

